

ORTADOĞU TARİHİ-I

Kılavuz Kitapçığı

2017/2018 GÜZ DÖNEMİ

Normal Öğretim: Salı Saat: 10.15-12.15 **Derslik:** Coğrafya Laboratuvarı

İkinci Öğretim: Çarşamba saat: 20.40-22.15 **Derslik:** 101

Yrd.Doç.Dr. Mustafa Tayfun ÜSTÜN

Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü

e-mail: mtustun@mku.edu.tr

Öğrenci kabul saatleri:

Salı: 13.00-15.00

Çarşamba 13.00-15.00

Dersin İeriği

Bu ders İkinci Dünya Savaşı'nın öncesine kadar Ortadoğu bölgesinin tarihsel gelişimi hakkındadır. Bu derste geniş bir perspektifle Ortadoğu bölgesinin siyasal tarihi ve uluslararası ilişkileri incelenecektir. Bölgenin tanımı ve genel özellikleri ile başlayacak olan ders, ilerleyen haftalarda ise bölgenin etno-dinsel yapısı ve Osmanlı İmparatorluğu öncesi bölgenin siyasal yapısıyla devam edecektir. Daha sonra ise Osmanlı'nın bölgedeki hâkimiyetine odaklanıp, Birinci Dünya Savaşı'nın bölgeye etkisi ve iki savaş arası dönemde bölgenin nasıl yapılandırıldığı üzerinde duracağımız diğer konular olacaktır. Bu dersin yoğunlaşacağı zaman dilimi ise kabaca 14.yüzyıldan başlayıp, 20.yüzyılın ilk çeyreğine kadardır.

Dersin Amacı

- ❖ Ortadoğu tarihindeki önemli temaları, konuları ve olayları tanıtmak,
- ❖ Eleştirel okuma ve analitik düşünme becerilerinizi geliştirmek,
- ❖ Tarihçilerin geçmişi nasıl yorumladığını ve farklı yorumlarının arkasındaki nedenleri anlayabilmek için bir bakış açısı geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Dersin Öğrenme Çıktıları

	Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Ölçme Yöntemleri
Bu dersi başarı ile tamamlayan öğrenciler;		
1) Ortadoğu bölgesini tanımlayabilecektir,	1,2,3	A,C
2) Bölgenin dinî önemini yorumlayabilecektir,	1,2,3	A,C
3) Ortadoğu'nun 19. yüzyıl başlarına kadar idari, demografik ve kültürel yapısını değerlendirebilecektir,	1,2,3	A,C
4) Batılı devletlerin Ortadoğu bölgesiyle ilgilenmelerini açıklayabilecektir,	1,2,3	A,C
5) I. Dünya Savaşı sonrası Ortadoğu'nun şekillenmesini yorumlayabilecektir.	1,2,3	A,C
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	1 - Anlatım, 2 - Soru - Cevap, 3 - Tartışma	
Ölçme Yöntemleri	A - Sınav, C - Ödev	

Dersin İşleyişi

Derse devam konusunda fakültenin belirlemiş olduğu kurallar geçerlidir. Devam mecburiyeti olan öğrencileri için **% 70 devam zorunluluğu vardır. Aksi bir talepte bulunulmaması önemle rica olunur.** 2 saat biçiminde organize edilen dersin;

- ❖ ilk saatinde haftalık belirlenmiş olan konu dersin hocası tarafından işlenip,
- ❖ ikinci saatte ise seminer çalışması yapılacaktır. Öğrencilerin katılımı ile şekillenecek olan bu saate önceden belirlenmiş olan okuma parçaları üzerinden bir tartışma yapılacaktır.

Dolayısıyla derse herkesin katılabilmesi ve sağlıklı bir tartışma ortamı oluşabilmesi için okuma yapılmadan derse gelinmemesi önemle rica olunur.

Sizden Beklenenler

- ❖ Derse gelmeden önce okumaları yapmak,
- ❖ Seminer dersine aktif olarak katılım sağlamak,
- ❖ Dersi dinlerken etkin biçimde not tutmak,
- ❖ Günü gününe notlarınıza çalışmak,
- ❖ Otomasyondaki duyuruları takip etmek,
- ❖ Ders esnasında sorulan sorular sizi küçük düşürmeyi ya da güveninizi kırmayı değil aksine aktif öğrenme sürecinize yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Haftalık Ders Planı

Hafta	Konu
1.	Ortadoğu bölgesinin tanımı ve genel özellikleri
2.	Osmanlı İmparatorluğu Öncesi Ortadoğu Bölgesi
3.	Osmanlı Hakimiyetinde Ortadoğu Bölgesi
4.	Safevi ve Kaçar Hakimiyetinde İran
5.	Mısır ve Kavalalı Mehmet Ali Paşa
6.	Ortadoğu Bölgesine Batı'nın İlgisi ve Petrol Paylaşımı
7.	Filistin ve Siyonizm
8.	Birinci Dünya Savaşı ve Ortadoğu
9.	Fransız Mandası Altında Suriye ve Lübnan
10.	İngiliz Mandası Altında Irak ve Ürdün
11.	İki Savaş Arası Dönemde Mısır ve Suudi Arabistan
12.	İki Savaş Arası Dönemde İran ve Pehlevi Hanedanlığı
13.	İki Savaş Arası Dönemde Türkiye'nin Ortadoğu Politikası
14.	İsrail Devletinin Kuruluşu

Ayrıntılı Ders Planı ve Zorunlu Okuma Listesi

Birinci Hafta: Ortadoğu Bölgesinin Tanımı ve Genel Özellikleri

Zorunlu Okumalar

- Tayyar Arı, Geçmişten Günümüze Ortadoğu ss. 25-33.
- Serdar Sakin, Can Deveci, Ortadoğu Kavramı ve Sınırları Üzerine Bir Değerlendirme
http://journaldatabase.info/articles/ortadou_kavram_ve_snrlar_uzerine_bir.html

İkinci Hafta: Osmanlı İmparatorluğu Öncesi Ortadoğu Bölgesi

Zorunlu Okumalar

- Tayyar Arı, Geçmişten Günümüze Ortadoğu ss. 33-62.
- William McNeill, Dünya Tarihi, ss. 77-86, 239-249 ve 267-270.
- İslam Ansiklopedisi, Emeviler ve Abbasiler maddeleri-
<http://www.islamansiklopedisi.info/>

Üçüncü Hafta: Osmanlı Hakimiyetinde Ortadoğu Bölgesi

Zorunlu Okumalar

- Tayyar Arı, Geçmişten Günümüze Ortadoğu ss. 65-79
- Oral Sander, Siyasi Tarih-I, ss. 66-69.
- Bernand Lewis, Ortadoğu, ss. 127-149.

Dördüncü Hafta: Safevi ve Kaçar Hâkimiyetinde İran

Zorunlu Okumalar

- Tayyar Arı, Geçmişten Günümüze Ortadoğu ss. 80-89

Beşinci Hafta: Mısır ve Kavalalı Mehmet Ali Paşa

Zorunlu Okumalar

- Tayyar Arı, Geçmişten Günümüze Ortadoğu ss. 90-98.
- William L. Cleveland-Modern Ortadoğu Tarihi, ss. 75-124.

Altıncı Hafta: Ortadoğu Bölgesine Batı'nın İlgisi ve Petrol Paylaşımı

Zorunlu Okumalar

- Tayyar Arı, Geçmişten Günümüze Ortadoğu ss. 99-102 ve 124-152.

Yedinci Hafta: Filistin ve Siyonizm

Zorunlu Okumalar

- Tayyar Arı, Geçmişten Günümüze Ortadoğu ss. 110-123
- William L. Cleveland-Modern Ortadoğu Tarihi, ss. 265-271.

Sekizinci Hafta: Birinci Dünya Savaşı ve Ortadoğu

Zorunlu Okumalar

- Oral Sander, Siyasi Tarih-I, ss. 233-241 ve 339-406.
- Ömer Kürkçüoğlu, Osmanlı Devleti'ne karşı Arap Bağımsızlık Hareketi (1908-1918). sonra temin edilecek

Dokuzuncu Hafta: Fransız Mandası Altında Suriye ve Lübnan

Zorunlu Okumalar

- Tayyar Arı, Geçmişten Günümüze Ortadoğu ss. 153-168.
- William L. Cleveland-Modern Ortadoğu Tarihi, ss. 185-190.
- William L. Cleveland-Modern Ortadoğu Tarihi, ss. 242-257.

Onuncu Hafta: İngiliz Mandası Altında Irak ve Ürdün

Zorunlu Okumalar

- Tayyar Arı, Geçmişten Günümüze Ortadoğu ss. 169-181.
- William L. Cleveland-Modern Ortadoğu Tarihi, ss. 229-241.

Onbirinci Hafta: İki Savaş Arası Dönemde Mısır ve Suudi Arabistan

Zorunlu Okumalar

- Tayyar Arı, Geçmişten Günümüze Ortadoğu ss. 182-190.
- William L. Cleveland-Modern Ortadoğu Tarihi, ss. 217-229.
- William L. Cleveland-Modern Ortadoğu Tarihi, ss. 257-264.

Onikinci Hafta: İki Savaş Arası Dönemde İran ve Pehlevi Hanedanlığı

Zorunlu Okumalar

- Tayyar Arı, Geçmişten Günümüze Ortadoğu ss. 191-196.
- William L. Cleveland-Modern Ortadoğu Tarihi, ss. 208-216.

Onüçüncü Hafta: İki Savaş Arası Dönemde Türkiye'nin Ortadoğu Politikası

Zorunlu Okumalar

- Tayyar Arı, Geçmişten Günümüze Ortadoğu ss. 197-199

- Yusuf Sarınoy, Atatürk'ün Hatay Politikası <http://www.atam.gov.tr/wp-content/uploads/Yusuf-SARINAY-Atat%C3%BCrk%C3%BCn-Hatay-Politikas%C4%B1-I-1936-1938.pdf>
- Baskın Oran, Türk Dış Politikası –I, ss.194-212 ve 357-369.

Ondördüncü Hafta: İsrail Devletinin Kuruluşu

Zorunlu Okumalar

- Tayyar Arı, Geçmişten Günümüze Ortadoğu ss. 200-242.
- William L. Cleveland-Modern Ortadoğu Tarihi, ss. 271-300.

Dersin Ana Kaynakları

- ❖ Tayyar Arı - Geçmişten Günümüze Orta Doğu- Siyaset, Savaş ve Diplomasi
- ❖ William L. Cleveland-Modern Ortadoğu Tarihi
- ❖ Bernard Lewis – Ortadoğu

Dersin Yardımcı Kaynakları

- ❖ Basılmamış ders notları
- ❖ ORSAM, AVİM ve SETA'nın yayımlamış oldukları raporlar
- ❖ Dergi Park üzerinde konuyla ilgili olarak yayımlanmış makaleler
- ❖ İslam Ansiklopedisi- <http://www.islamansiklopedisi.info/>
- ❖ Oral Sander, Siyasi Tarih 1-2, Ankara: İmge Yayınevi
- ❖ William H. McNeill, Dünya Tarihi, Ankara:İmge Yayınevi
- ❖ Baskın Oran, Türk Dış Politikası-I, İstanbul İletişim Yayınları

Ziyaret Edilmesi Tavsiye Edilen Web Sayfaları

- ❖ El Cezire: <http://www.aljazeera.com.tr/>
- ❖ Türk Dış Politikası ve Ortadoğu Günlüğü: <http://ortadogugunlugu.blogspot.com.tr/>
- ❖ CIA Factbook: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>
- ❖ Gulf2000 Project: <http://gulf2000.columbia.edu/maps.shtml>

İzlenmesi Tavsiye Edilen Film ve Belgeseller

- ❖ Lawrence of Arabia (1962): Arabistanlı Lawrence

- ❖ The Kite Runner (2007): Uçurtma Avcısı
- ❖ The West Beirut (1998): Batı Beyrut
- ❖ Persepolis (2007):
- ❖ Where do we go now? (2012): Peki şimdi nereye?

Ders Notlarının Değerlendirilmesi

Dersi alan her öğrenci (*alttan alanlar dahil*) 1500 kelimelik ödev hazırlamakla yükümlüdür. **Ödev hazırlamak zorunludur.** Buna ek olarak fakültenin belirlemiş olduğu tarihlerde 1 Vize ve 1 Final yapılacaktır. Notların değerlendirilmesi ise aşağıdaki gibidir;

- ❖ **Ödev % 15**
- ❖ **Vize % 25**
- ❖ **Final % 60**

Ödev Nasıl Hazırlanmalı?

Ortadoğu bölgesi ile ilgili ilginizi çeken herhangi bir konudan (Antik dönemden 1939 yılına kadar olan zaman aralığında) ödev hazırlayabilirsiniz. Sıradan bilgiler içeren, kopyala-yapıştır metoduyla hazırlanan ödevler değerlendirmeye alınmayacaktır. Seçilen konunun Ortadoğu'nun toplumsal, ekonomik ve siyasal yaşamındaki öneminden bahsedilmesi gerekmektedir. Belirlediğiniz konuyu kendi görüş ve değerlendirmelerinizi de yansıttak şekilde kompozisyon bütünlüğüne uygun olarak hazırlamanız yüksek not almanız için önemlidir. Ödevlerin hazırlanmasında tarih metodolojisi dersinde öğrendiğiniz makale yazım tekniklerini uygulamanız gerekmektedir. Ödevi teslim etmeden önce alıntı yapma tekniklerine uygun olarak yazıldığından emin olunuz. **Ödev teslimi sonrası intihal taraması yapılacaktır. İntihal yapan öğrencilerin ödevleri dikkate alınmayacaktır.**

Ödeviniz;

- ❖ A4 boyutunda,
- ❖ 1.5 satır aralığında,
- ❖ Dipnotlu,
- ❖ Times New Roman fontunda 12 punto,
- ❖ 1500 kelimeyi aşmayacak şekilde,

aşağıdaki kapak ve değerlendirme formu kullanılarak şeffaf dosya içerisinde **6 Aralık 2017 tarihi saat 18.00'ye** kadar elden teslim edilmelidir. Ödevin bir kopyası ise mtustun@mku.edu.tr adresine gönderilmesi gerekmektedir. Spiral ya da zımba kullanmayınız.

Geç gelen ödevler (belirtilen saatin geçilmesi durumunda aynı gün içinde bile olsa) 50 puan üzerinden değerlendirilir. 13 Aralıktan sonra gelen ödevler değerlendirilmeye alınmaz.

Herhangi bir aksilik yaşamamak için ödev teslimi için son günü beklemeyiniz. Ödevin yazımı ve teslimi konusunda nasıl yapılacağından emin değilseniz aşağıdaki sunum yararlı olabilir.

- ❖ Hüseyin Özel (2014) "Ödev, Makale, Tez Yazma Teknikleri"
http://yunus.hacettepe.edu.tr/~ozel/Tez_Yazma_H_Ozel.pdf

**ÖDEV BAŞLIĞI
(Kelime Sayısı)**

ÖRNEK

**Öğrencinin Adı Soyadı
Numarası**

Tarih

ÖRNEK

**Dersin Adı
Dersin Hocası**

Ödev Değerlendirme Formu

Öğrencinin Adı Soyadı:

Öğrencinin Numarası:

Ödevin Konusu/Başlığı:

Dersin Adı:

Teslim Tarihi:

1 2 3 4 5

Soruyla ilgisi					
Konunun anlaşılması					
Tarihsel arkaplan					

Etkili giriş					
Mantıklı ve açık şekilde argümanların oluşturulması					
Etkili sonuç					

Bilgi derinliği					
Örneklendirme					

Kaynak kullanımı					
Okuma parçaları ile ilgisi					

Etkin ve akademik üslup kullanımı					
Yazım formatı					
Uzunluğu					

Not:

Yorumlar ve Öneriler